

Zelf aan het werk!

MIEN LABBERTON EN WIL WILLEMSSEN

Hebben jullie al eens even achter in het boek gekeken, om te zien of er weer knutselwerkjes en zes prijsopgaven zijn, zoals al de vorige jaren? Nu, dan heb je al gezien, dat ze er weer zijn! De knutselwerkjes zijn weer heel anders dan de vorige keren. Je moet er nu stro voor hebben, en daar zijn erg aardige dingen van te maken. Dat zul je merken als je goed leest wat hier nu volgt, en goed naar de tekeningen kijkt. Het is erg prettig, om zelf kerstversieringen te maken, vind je niet? Nu, hier begint de knutselpartij! M. L.

„We hebben vakantie!”

Met deze kreet komen Joop en Annelies de keuken binnenstormen, waar Moeder bezig is met het koken van boerenkool.

„En Moeder - we hebben zulke leuke dingen voor Kerstmis leren maken! Van stro en met vliegerpapier... en dan hebben we geen glinsterballen meer nodig... en als Vader en jij ook helpen, dan kunnen we een heleboel maken... Doen jullie dat?”

„Maar jongens, ik weet helemaal niet waar jullie het over hebben, en wat je er voor nodig hebt,” antwoordt Moeder.

„O, we gaan naar...”

„Trekken jullie nu eerst je jassen uit. Vader komt zó thuis en dan gaan we aan tafel en kunnen jullie vertellen.”

„Maar doen jullie dan ook mee?” vragen Joop en Annelies.

„Wie weet,” lacht Moeder.

„Hoera!” roepen Joop en Annelies, en weg rennen ze.

Nu gaan we eens horen wat zij aan tafel vertelden.

„Laten we eerst met het menukaartje beginnen,” stelt Joop voor.

„Nee, joh, dat zouden we toch geheim houden,” fluistert Annelies, en ze geeft hem onder de tafel een trap.

„Nou ja, ik bedoel met die doos,” zegt Joop.

„Vertel op, jongens, jullie maken me nieuwsgierig,” lacht Vader.

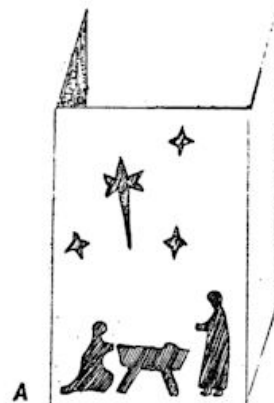
„Nou, we moeten eerst wat doosjes hebben, grote en kleine. En dan knippen we de bovenkant en de achterkant weg. Op de voorkant maken we nu een tekening, maar die moet je zo maken, dat hij gemakkelijk uit te prikken of te knippen of te snijden is. Daarom moet Annelies een doosje hebben waarvan het papier niet zo dik is, dan kan zij het uitprikken. Moeder, je hebt misschien nog wel een doosje waar puddingpoeder of zoiets in heeft gezeten.”

„O joh, ik kan best knippen,” zegt Annelies, die zeven jaar is.

„Dat komt later wel, jongens,” zegt Moeder.

„Nou en dan plakken we er vliegerpapier achter en dan zetten we er nog een kaarsje achter.” (Zie tekening A.)

„We kunnen ook aan de zijkanten nog een tekening maken, bijv. aan de ene kant een herder met schapen en aan de andere kant de drie

koningen. Als we dan aan de voorkant een tekening van de stal maken, dan is het net of ze op weg zijn naar de stal."

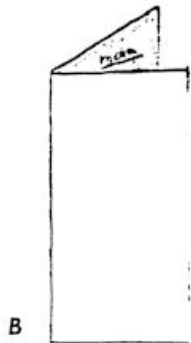
"O ja, en dan kunnen we de buitenkant van de doos best verven; maar het liefst in één kleur, anders wordt het zo druk. We hebben hier toch nog een paar tubes plakkaatverf?"

"Ja, die moeten nog ergens liggen."

Over de menukaartjes zeiden Joop en Annelies niets, want dat moest een verrassing bij de kerstmaaltijd zijn.

Dit vertel ik jullie. Je neemt een stukje stevig papier van ongeveer 15 x 12 cm. Tegenwoordig kun je correspondentiekaarten kopen, die hiervoor goed kunnen dienen. Misschien heeft je vader of moeder er nog wel een paar.

Zo'n kaart vouw je dubbel en dan doe je met de voorkant hetzelfde als bij de doos. Dus een tekening maken, uitknippen of -snijden, en aan de binnenkant een stukje vliegerpapier plakken. En dan kun je aan de binnenkant schrijven wat jullie met Kerstmis eten (zie tekening B). Tussen de beide bladen van dit „boekje” zet je een kaarsje.

We gaan nu weer naar Joop en Annelies luisteren . . .

"Van stro kunnen we ook mooie dingen maken. Als we kunnen, moeten we proberen haverstro te krijgen, dat is zo mooi goudgeel van kleur, maar van tarwe, rogge- of gerstestro gaat het ook goed. We moeten er wel op letten, dat het niet gebroken of geplet is. Liefst ongedorst spro."

"Ja, maar, jongens, hoe kunnen we hieraan komen?" vraagt Vader.

"Laten we wat bij boer Schoppen vragen. Als we hem vertellen wat we er mee gaan doen, krijgen we best wel wat," zegt Annelies.

"En als hij het niet geeft, kunnen we het ook met limonaderietjes doen."

"Ja, maar niet van plastic, hoor," roept Joop. "Je kunt ook andere krijgen."

"Goed, jongens, we zullen wel zien hoe we er aan kunnen komen," antwoordt Vader.

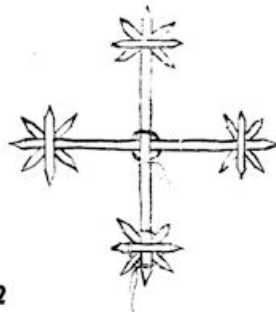
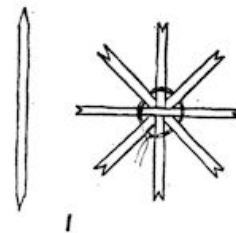
Joop vertelt weer verder.

"Ik zal jullie eerst zeggen hoe je een sterretje kunt maken."

Annelies roept: "Nee, joh, je moet eerst vertellen wat je moet doen vóór je een sterretje maakt."

"O ja, dat vergat ik. We moeten het stro eerst ongeveer twintig minuten in water weken, dan breekt het niet zo gauw. Nu gaan we met het sterretje beginnen." (zie tekening 1). "We nemen vier platgedrukte strootjes en leggen deze in één punt kruiselings over elkaar.

Dan houden we ze in het midden vast. Daarna gaan we met bijv. rood DMC-garen heft Moeder nog wel in de naaidoos) één-op-één-neer rond het midden. Dit herhalen we nog een keer, en dan knopen we het draadje aan de achterkant vast. Ja, en dan kunnen we de eindjes op verschillende manieren inknippen. En als we korte en lange strootjes nemen, kunnen we een heleboel verschillende sterren maken." (zie tekening 2).

"En dan kunnen we ook nog een ster maken, waarvan de kruispunten zijn samengebonden. Deze kunnen we van platgedrukte strootjes maken, maar ook van gewone ronde; alleen moet je dan heel voorzichtig afbinden." (zie tekening 3).

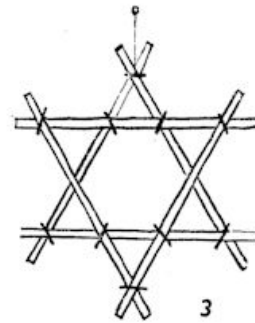
"Ik snap er nog niet veel van," zegt Moeder

"O, dat komt wel, als we eenmaal bezig zijn!" roepen de kinderen.

"Nog eens even denken wat we nog meer kunnen maken. O ja, iets heel moois! Een lantarentje van stro."

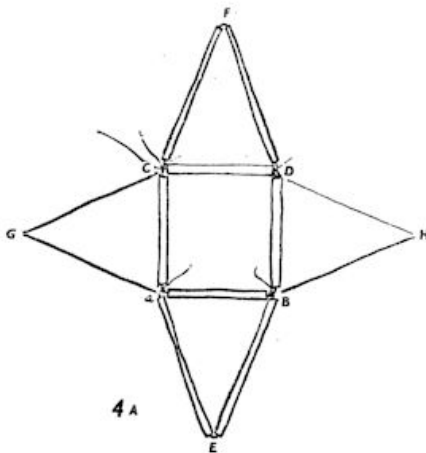
2

„En kan dat dan ècht branden?” vraagt Annelies.
 „Welnee, joh, anders zou het toch in brand vliegen! Maar ze noemen het wel eens zo. Dan beginnen we eerst vier even-lange strootjes aan elkaar te rijgen en leggen deze in een vierkantje. Bij het eerste strootje laten we dan een stukje draad hangen, zodat we, als we door het vierde strootje het draadje hebben geregen, deze twee uiteinden aan elkaar kunnen knopen. Ik zal het even tekenen.” (zie tekening 4 A). „Hieraan rijgen we c-f en f-d en dan bij d afknopen. Met de andere drie punten doen we hetzelfde. Dan pakken we de punten e en f en klappen deze naar boven, de punten g en h naar beneden en dan moet je dat boven en onder met een draadje afknopen en het lantarentje is klaar (tekening

3

4 B). En het leuke hiervan is, dat we er van allerlei sterretjes aan kunnen hangen. En wanneer we het lantarentje hoog plaatsen en vrij - d.w.z. dat het niet tegen een muur hangt - dan is het door de opstijgende warmte steeds in beweging.”

4 A

„Mag ik nou iets vertellen?” vraagt Annelies.

„Tuurlijk, jij van die slinger,” zegt Joop.

„Ja, dat weet ik nog goed. Net als van papier, hè? Maar dan moeten we eerst de strootjes splijten. En als we dat hebben gedaan, moeten we ze rond maken. En weten jullie hoe we dat kunnen doen? Ja, jij wel, Joop, maar Vader en Moeder?”

Vader en Moeder schudden van nee.

„'t Is heel gemakkelijk. Je moet zo'n gespleten strootje, wat nat is, over de rand van de tafel trekken of over de

botte kant van een schaar. Het gaat dan vanzelf krom staan. En als we dan de uiteinden met een beetje lijm uit een tube (collal of velpon) op elkaar plakken, hebben we een mooi rondje. Zo kun je een hele lange slinger maken.” (zie tekening 5).

„Weet je, dat we van deze rondjes ook een balletje kunnen maken?” vraagt Joop aan Annelies.

Annelies weet het niet, dus gaat Joop weer aan het vertellen.

„Maar dit is het laatste hoor, we zitten al zo lang aan tafel,” zei Moeder.

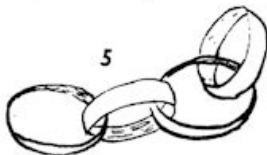
„Ik zal vlug opschieten. Je begint, net als bij de slinger, met een rondje. Dan maak je een tweede dat even groot is, en schuift het dwars op het eerste. Boven en onder zetten we deze twee vast met een beetje lijm uit een tube.” (zie tekening 6). Het balletje kan verder worden opgevuld, door er nog meer rondjes dwars op te lijmen.”

„Maar nu moet ik weg, jongens,” zegt Vader. „Ik doe in ieder geval mee.”

„En wanneer beginnen we er dan mee?” vragen Joop en Annelies.

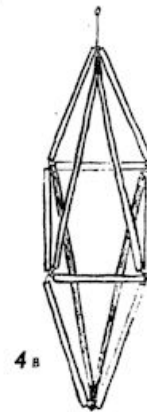
„Zo gauw we alles in huis hebben,” zegt Moeder.

„Dan breng ik een mooie kerstboom mee,” zegt Vader.

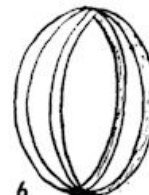

5

Zo jongens, nu is het de bedoeling, dat jullie net zo hard aan het werk gaan als Joop en Annelies. En probeer eens of jullie vaders en moeders ook mee gaan doen. Veel plezier ermee, en goede Kerstdagen! W. W.

4 B

6

En nu is het knutselen afgelopen en volgen er weer zes opgaven. Wie hieraan goed meedoet en het werk bij mij op tijd inzendt, kan daarmee een mooie prijs behalen, n.l. een heel mooi boek. Het vorig jaar zijn er door de Uitgeverij meer dan 160 boeken als prijzen verzonden. Dat zijn er nogal wat, hè? Ja, er doen ook heel veel kinderen mee! Ga jij ook maar meedoen en doe er dan goed je best op. Weet je, het gaat zo. Wie aan alle zes de opgaven meedoet, behoorlijk goed en netjes, ontvangt een hoofdprijs. Wie aan vijf opgaven goed meedoet, krijgt óók een prijs, zelfs een éérste prijs. Maar ook wie één opgave heel goed maakt, kan daarmee al een prijs behalen, een tweede prijs. Er zijn dus drie soorten van prijzen, en soms zelfs nog enkele troostprijzen toe! Die tweede prijzen zijn nog in soorten verdeeld, want je kunt natuurlijk ook twee, of drie, of vier opgaven maken. Ik vertel dit zo uitvoerig, omdat verschillende kinderen me daar vorig jaar naar gevraagd hebben.

En nu raad ik je aan. vóór je met werken begint, eerst de tien voorwaarden te lezen, die helemaal aan het slot staan. En als je dan kláár bent met je werk, moet je ze nòg eens goed overlezen, om te zien of je niets vergeten hebt. Want het is zo erg jammer, als je werk zou moeten uitvallen, omdat je niet goed aan alle voorwaarden zou hebben voldaan.

Nu beginnen we dus:

Eerste opgave. Kleurplaat: NAAR BETHLEHEM.

Wie er hier naar Bethlehem zijn gekomen, hoeft niemand je te vertellen, want dat zeggen je eigen

Wintertijd

ogen je, zodra je de los in dit boek liggende plaat ziet! Ga hem maar een poosje zitten bekijken en denk er eerst even over, welke kleuren er het mooist voor zullen zijn. Je mag ze helemaal zelf kiezen en je mag ook kiezen, waarmée je kleuren wilt. Pastel, verf, kleurpotlood, alles mag. Maar doe het vooral netjes, en mors niet op je plaat.

Kinderen gaan naar Bethlehem en staan bij de kribbe, bij het Kindje Jezus, dat naar hen kijkt. Je ziet Maria, en Jozef, en het ezeltje. De kinderen zullen wel alles gehoord hebben wat er in die nacht is gebeurd. Vind je niet dat ze heel aandachtig zijn? Misschien denken ze over wat de engelen gezongen hebben en over de Blijde Boodschap, die de herders hebben ontvangen.

En over dit alles zullen jullie stellig ook denken, terwijl je deze plaat aan het kleuren bent.

Tweede opgave. WINTERTIJD.

Een eigen verhaal te maken bij de plaat die je hier ziet, getiteld „Wintertijd”. Maar je mag je verhaal ook best een heel andere titel geven, als je dat liever doet!

Je moet deze plaat maar eens goed bekijken. Dan komen er vanzelf allerlei gedachten bij je op. Je gaat je afvragen wie deze kinderen zijn, en hoe ze daar zo komen. Die vogeltjes lijken wel helemaal niet schuw voor ze te zijn. Meestal komen vogels niet zo dichtbij. Deze wel. Bij deze kinderen tenminste. En wat doet die derde daar? Waarom blijft hij achter dat raam? Je kunt van dit alles werkelijk een prachtig verhaal maken, want je mag er van alles bij verzinnen.

Van kinderen onder de tien jaar hoeft het verhaal niet langer dan één schriftblaadje te zijn. De oudere kinderen maken het natuurlijk wat langer, minstens twee schriftblaadjes. Netjes schrijven, hoor, en geen doorhalingen. Schrijf het dan liever nog een keertje over. Weet je wat ook wel een aardige titel zou zijn? „Kerstboom binnen en buiten”.

Derde opgave: DE OOM UIT AMERIKA.

Hiervoor moet ik je eerst iets vertellen. Een mijnheer, die al wel zestien jaar in Amerika had gewoond, kwam tegen Kerstmis een bezoek brengen aan Nederland, zijn oude vaderland. Natuurlijk ging hij zijn familie opzoeken, zijn zusters en zijn broer, die nu getrouwd waren en alle drie één kind hadden. En toen kwam er in het hoofd van die Amerikaan een aardig plannetje op: hij wou een feestje geven voor die kinderen, en ook nog enkele jongens en meisjes van oude vrienden er bij vragen. Hij ging aan het tellen en hij kwam tot twaalf kinderen, boven de zeven en beneden de zestien. En omdat in Amerika bij een Kerstfeest altijd ook cadeautjes horen, ging hij voor elk van die twaalf kinderen een geschenk kopen. Hier volgen hun twaalf namen:

1. Ida Monnel;
2. Hans Cartoels;
3. Lena Palstat;
4. Edje Overhuis;
5. Els Pamfit;
6. Lu Fikbolt;
7. Jopie Huppens;
8. Bram de Keep;
9. Go Veelbok;
10. Daan Pinnike;
11. Gon Peplings;
12. Otto Oefelts.

En nu komt het grappige van het geval. Jullie zijn natuurlijk nieuwsgierig om te weten, wat voor cadeautjes het waren? Welnu, als je de letters van die namen van de kinderen anders rangschikt, kun je het cadeau van ieder kind te weten komen! Als er b.v. bij hun namen zou hebben gestaan „Bep Kalkonen”, dan kon je, door de letters van die naam anders te rangschikken, er „Boekenplank” van maken. Nu begrijp je wel hoe het moet.

En nu wordt je dus gevraagd, om de twaalf cadeautjes van die kinderen te zoeken, die bij „Oom uit Amerika”, zoals ze hem allemaal noemen, op een feestje zijn gevraagd. En zet er dan ook even achter, hoe oud of je denkt, dat ieder kind is. Dat kun je uit het cadeautje wel zo'n beetje afleiden, niet?

Vierde opgave: EIGEN ILLUSTRATIE.

GROTE BLIJDSCHAP.

Het stillerje ligt in schemer,
Maria neuriet zacht
voor 't Kindje dat werd geboren
in de stille, heilige nacht.

De dieren slaan hun kribbe
gezellig aan hem af,
ze kreeg het Kind een bedje,
gemaakt van stro en kaf.

En Jezus houdt een vuurtje
van geurend pijnboomhout,
hij glimlacht naar Maria:
er is de nacht niet koud!

Door 't kleine ronde venster
valt 't glanzende van een ster,
't is of de wereld luistert
naar zingen, hoog en ver.

Dan gaat het deurtje open,
want herders komen aan,
Gods stem heeft hun bevolen
naar Betslehems stal te gaan.

Gods stem klinkt voor ons allen:
ga tot dit kleine Kind,
bij wie je liefde en vrede,
en grote blijdschap vindt.

M. L.

Lees dit gedichtje met aandacht, méér dan één keer. En ga er dan eens over denken, wat voor plaatjes je er mooi bij zou vinden. Zou je zo'n plaatje zelf kunnen tekenen, en kleuren misschien? Dat zul je best kunnen, dunkt me. En daarom is dit de 4e opgave:

Schrijf het versje netjes over, en teken er één of méér illustraties bij, geheel naar je eigen keuze en smaak. Denk vooral niet dat je niet mooi genoeg tekenen kunt daarvoor, want het voornaamste is, dat je door je illustraties laat zien, dat je het versje erg goed begrepen hebt. Tekening liefst op ongekleefd papier.

Vijfde opgave: EEN WOORD VAN 21 LETTERS!

Ja, we gaan een lang woord maken, en dat doen we zó: je krijgt twee rijen woorden. Kijk maar:

linkerrij - rechterrij

linkerrij - rechterrij

- zo ● dienst
- bar ● acht
- licht ● ar
- kam ● amen
- log ● roet
- wol ● ring
- kerst ● haar
- blad ● er
- waard ● es
- bijbel ● lam
- vers ● el

- herberg ● uitje
- stal ● lok
- moe ● meter
- spel ● erf
- even ● raad
- er ● eren
- kamee ● lans
- kaars ● te
- kerk ● dag
- zilver ● roep

Nu moet je de rechter rij in deze opgegeven volgorde laten staan, en uit de linker ga je de woorden zoeken, die je daarvoor zou kunnen aanpassen, maar - let nu goed op! - er moet altijd één nieuwe letter tussengevoegd worden. Daar zijn die stipjes voor. Ik zal het je nog wat duidelijker maken: als er in de rechter rij het woordje „room” zou hebben gestaan, en in de linker het woordje „sla”, dan kon je maken „slagroom” en dan was die g de ingevoegde letter. En om die ingevoegde letters gaat het! Want die moeten samen dat lange woord vormen, dat de oplossing van deze denkpuzzle is. Ik krijg dus 21 nieuwe woorden van je - en dat éne, dat lange, dat op de stipjes komt te staan.

Zesde opgave (a en b): DE LANGE ZINNEN!

Ook dit jaar zijn er weer twee Cijferraadsels. Het eerste, dus a, is bestemd voor kinderen beneden de twaalf jaar. Het tweede, dus b, voor deelnemers van twaalf jaar en ouder. *Van beide opgaven moeten ook de samenstellende woorden ingezonden worden.* Denk daar goed om, want dat wordt wel eens vergeten!

Opgave a (dus voor de leeftijd tot en met elf jaar).

Gevraagd wordt een lange zin van 110 letters, die je door de volgende gegevens kunt vinden:

51-4-75-83-91-30-8-71-42 hangt boven in de kerstboom,

15-72-58-77-60-98-110-11-94-55-108 klonk in de Kerstnacht.

40-44-93-85-29-47-2 rijdieren.

65-59-103-3-49-10-61-25-34-105-17-20 werden ontstoken ter bescherming van de kudde.

5-80-33-66-107 kwamen van verre.

86-92-10-90-67-79-26-24-86 heb je gekregen.

12-30-79-16-73-37-53-9-32 staan misschien op de ruiten.

104-95-19-48-56-54-70-109-75 is nodig op de ijsbaan.

5-1-28-58-41-38-6-4-89 zong Maria bij de kribbe.

75-52-81-100-79-101-103-83-64 lief vogeltje.

82-21-57-36 armoede, zorg.

53-74-99-84-68-19-10-93-102-96-31-51-94 muziekinstrumentje.

23-88-63-97-4-50 windrichting.

78-39-43 buitenlandse rivier.

76-62-35-13-46-69-87-42-22 struik die rode besjes draagt.

18-106-75-16-94-7-27-4-45 naar iets uitzien, iets wensen.

14-60-44 toetje.

Je moet de getallen van 1-110, goed ruim en duidelijk, naast elkaar opschrijven. Dan ga je de woorden bedenken. Het aantal van de gegeven getallen geeft natuurlijk hun aantal letters aan. Zet dan elke letter onder zijn genoemd getal. Zo vind je tenslotte de hele zin.

Gevraagd dus: Zin en woorden!

Opgave b (leeftijd 12 jaar en ouder). Voor jullie bestaat de lange zin uit 128 letters, en de woorden zijn moeilijker. Doe je best!

24-113-9-31-62-98-123-56-32-67-92-80-2-26-84 is 's winters extra nodig, ook buitenshuis.

1-78-73-127-88-103-21-118-13-108-47-107-128-64-36-96 daarvoor moet dan óók speciaal gezorgd worden.

83-75-41-29-37-49-23-76-99-5-122-81-39-12-19 terrein waar dieren en planten beschermd leven.
 20-101-124-100-115-77-111-105-10-17-45 bepaald soort coniferen, vaak bij zandverstuivingen.
 37-63-27-119-28-99-7-59-117-25-95 stadsparken.
 69-88-22-51-36-97-14-7-13-66-121-54 nog onbewerkt materiaal.
 38-4-8-116-76-97-34-57 vogel, steltloper.
 50-110-68-76-82-91-14-2-14-13 wilde roos.
 63-3-33-28-109-72-15-35 sprookjesfiguur.
 1-94-112-106-13-30-124-13 wordt gekweekt op warme berghellingen.
 52-35-43-91-3-79-126-43-114 mulle weggetjes.
 11-42-61-71-114 vandsaag.
 55-85-46-44-125 volksgewoonten.
 74-53-1-89-58-65-6 afsluigende paden.
 21-93-7-40 luchtbesteding.
 15-42-2-123-53-60-89-3-21-99-19-9-63 zo wordt Paulus wel genoemd.
 102-31-12 tijdperk.
 Gevraagd: Zin en woorden!

Ziezo, dat zijn ze dan weer voor dit jaar! Nu kunnen jullie flink aan de gang. Allerlei kerstwerk in de kerstweek - werk voor hoofd en hart.

Lees nu, vóór je begint, nog met aandacht de tien voorwaarden, die er aan verbonden zijn:

1. Elke opgave moet op een apart vel behoorlijk papier worden gemaakt en voorzien zijn van je volledige naam, leeftijd (geboortedatum) en adres. Bij namen als Hans, Willie, Joop, enz. moet er bij staan, of je een jongen of een meisje bent.

2. Je brieven moeten goed gefrankeerd zijn. Kleurplaten

liefst in grote enveloppe, met een blaadje karton. Ze kunnen door het geschrevene dat je moet toevoegen, niet als drukwerk verzonden worden.

3. Alleen zieken mogen met potlood schrijven. Gebruik goed papier, goede inkt, en een goede pen. Géén ballpoint!

4. Voor meerdere kinderen uit eenzelfde gezin kunnen bij de Uitgeverij Ploegsma, Keizersgracht 616, Amsterdam-C, gratis nog losse kleurplaten extra worden aangevraagd. Fijn, hè? Maar doe het vlug, anders zijn ze op!

5. Wie na de keuring de kleurplaat graag terug wil hebben, moet dat even opgeven en er de nodige postzegels voor bijsluiten (niet vastplakken!).

6. Méér kinderen uit één gezin kunnen hun werk in één enveloppe inzenden, mits goed afzonderlijk gerangschikt.

7. Het verdient aanbeveling, je kleurplaat en je tekening met een dun vloeiblaadje af te dekken!

8. Er is géén leeftijdsgrens. Ook vijftien- of zestienjarigen mogen meedoen. Maar hun werk wordt natuurlijk naar strengere maatstaven beoordeeld.

9. Willen de gelukkigen, die een prijs ontvangen, mij daarvan de goede ontvangst even melden?

10. Alle werk moet vóór 16 januari 1960 worden toegezonden aan *Mej. Mien Labberton, J. J. Talsmalaan 14, Oosterbeek.*

En nu nemen we weer afscheid van elkaar. Ik wens je allen een rijk gezegend Kerstfeest toe, en veel lust voor dit werk. Tot volgend jaar en hartelijk gegroet!

M. L.

